

Universitätsbibliothek Wuppertal

Q. Horatii Flacci Epistolae Omnes, Qvae Extant

Horatius Flaccus, Quintus

Basilae, 1615

Epistola XIII. Ad Vinnium Asellam

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1477)

Quicquid delirant reges, plectuntur Achivi.
 sed in acumē Stertini est metonymia adjuncti pro Stoico solerti & acuto.
 k Est hic primum periphraſis ſynecdochica victus lautioris ac ſplendidioris nomine piſcium, deinde tenuioris & parioris per porrum & capē ſignificati.
 l Metaphora ab eſculentis & poculentis vilibus ac copioſis, ad facilitatem conciliandi amicos indicandam.
 m Metaphora eſt a ſitu & ſede ſubjecta pro ſtatu & conditione rerum adjunctarum, quomodo Terentius uſurpavit in Eunucho, *conveni quendam mei loci atque ordinis.* Cicero Epist. 18. lib. 6. ad famil. vos videte, quid alia faciunt, iſto loco ſœmina, id eſt, iſtā dignitate, veſtrique ſimiles.
 n In his Cantaber, Armenius, Phraates eſt allegoria e

cōtinuatis ſynecdochis pro, hi populi, Cantabri Armeni & Parthi ſunt devicti, ac Imperio Rom. ſubacti. Eodē tropi modo dicitur, *Virtute Neronis* pro fortitudine, non tamen ſine alluſione ad nomen & etymum Neronis, ut eſt cognoscere lib. 13. cap. 21. apud Agellium: *Nero, ait, ſive Nerienes eſt verbum Sabinum, eoq; ſignificatur virtus fortitudo* ut Ode 4. lib. 4. attigimus. Itaque ex Claudio, quos a Sabinis oriundos accepimus, qui erat egregia atque præſtanti fortitudine, Nero appellatus eſt: Sed id Sabinis a Grecis accepisse videntur: qui vincula & ſtramenta membrorum τὰ βύβρα dicunt; unde nos quoque Latine nervos appellamus. Nero Marti vis & potentia & majestas quædam eſſe Marti demonstratur.
 o Sumtum eſt ab Amaltheæ cornu, ut monuimus Ode 17. lib. 1.

EPIST. XIII. AD VINNIUM ASELLAM.

Theticum.

Vinnius prudenter inſtruitur ad libellos Poetæ apto tempore, ut munus ornetur, maximè opportunâ redditione, Imperatori offerendos,

ὅπως τε βραδέως σπῆδον ἀπολαβὴν τὸν κερδὸν τῆς ἀποδοσεως ταύτης.

VT proficiſcentem decui te ſæpè diuq;
 Augusto reddes ſignata volumina, Vinni,
 2. Si validus, ſilatus erit, ſi denique poſcet:
 3. Ne ſtudio noſtri pecces, odiumque libellis
 Sedulus importes operâ vehemente miniſter.
 4. Site fortè mea gravis curet ſarcina charta,
 Abjicit potiùs, quàm quò perferre iuberis,
 c Clitellas ſerus impingas: Aſineq; paternum
 Cognomen vertas in riſum & fabula ſias.
 6. Viribus utèris per clivos, flumina, lamas,

7. Victor propoſiti ſimul ac perveneris illuc,
 Sic poſitum ſer vabis onus, ne fortè ſub ala
 Fasciculum portes librorum, ut ruſticus agnum,
 Ut vinoſa glomos furtivæ & Pyrrhæ lana:
 20 Ut cum pileolo ſoleas conviva tribulis
 8. Ne vulgo narres te ſudaviſſe ferendo
 Carmina; quæ poſſunt oculos auresq; morari
 Ceſaris oratus multâ prece nitere porro.
 Vive, vale, cave, ne titubet mandat aq; frangas.

Analysis Dialectica.

Repetitur hac Epistolâ conſilium Poetæ de ratione reddendi Augusto Ceſari miſſos libellos, quos Vinnio illuc proficiſci priùs pollicito dederat, ut facilè proſpicitur ex hac ſimiliùm collatione: quemadmodum, inquit, Vinni, tibi iter ingreſſuro præſcripſi rationem reddendi Augusto meum munus: ſic jam iterum rogo te, obſignatum & occluſum illi tuto reddas. Eſt quidem certè hoc ſolenne feiè omnibus, iisque maximè, quialiquid novi vel ſcribunt vel mittunt ad ſummos clariffimosq; principes, ut hi primo rei miſſæ aſpectu fructuque ante omnes alios fideliter fruantur: quam ne quis intercipiat aut præripiat incuriâ tabellarii vel iniquitate, hæc cautio & diligentia adhibetur in accurata fasciculi commendatione.
 2. Prima opportunæ redditionis ratio eſt ex adjunctis, quod jam præcaverat Satyrâ 1 lib. 2.
Niſi dextro tempore, Flacci
Verba per attentam non ibunt Ceſaris aurem.
 itaque quum, inquit, animadvertes Ceſarem optimè valere, ac jucunditati ſe dare, & aliquid a te repoſcere, tum commodè reddes libellos.
 3. Cur autem hæc obſervanda ſint, docet altero argumento e fine, ne immo diſco tuo erga me affectu, vel intempeſtivâ ſedulitate ac præpropria feſtinatione pro amore principis odium ipſius & in me & in meos libellos concites: animumque illius ab utroque abalienes.
 4. Tertium eſt argumentum ejuſdem cautionis e comparatione majorum, ut, ſi fortè ſarcina lebrorum nimis

inter viam ipſum gravabit illam deponat potiùs in aliquò itineris tuto diverſorio, quàm in eo loco (ubi Auguſtus erit) nimis de via feſſus gravatè & ruſticè illi det aliquò.
 Approbatio comparationis eſt ruſſus ex fine, ne propter talem deſatigationem, & onus ineptè abjectum, velut ab aſino ſero, ridiculus fiat atque cognomine ſuo digniſſimus videatur. Eodem pertinet quintum argumentum e diverſis, quòd non debeat in hoc fasciculo ferendo talem ſe gerere, qualem præ ſe fert ipſius cognomen Aſella: ſed ſummâ ope & contentione corporis difficultates & aſperitates itineris ſuperare omnes.
 5. Sextum cautionis argumentum e triplici diſſimilitudine, ut, quum Aſella eo pervenerit, quò erat fasciculus librorum perferendus, diligenter eum domi cuſtodiat depoſitum, & quum nactus erit tempus reddendi opportunum, nullis teſtibus, nullis etiam arbitris illum clam & occultè offerat: non autem, ut agricola ſub ala portant aperitè & palam oſtentant agnos: non etiam, ut mulieres vino madentes glomos lanae & ſili, non denique, ut conviva tribules ac bene poti in manibus geſtant pileolos & calceos, non in capite, non in pedibus domum redeuntes.
 6. Hoc quoque ſilentium quòd agere jubetur, de labore geſtati fasciculi eſt ex fine, ut res occultæ & nutu priùs petita veniet gratior & optabilior in manus imperatoris. Hortatur poſtremò ex effectis, ut hæc mandata prudenter digerat: diligenter perſequatur tandemq; conficiat: οὕτως ὁ κερδὸς δέξει πλείους & χερὸν κορυφαί, ſic opportunitas videbitur res totius perfectionè continere e Pind. Πυθ. B.

Enarra

V *Proficis.*] Interpretet pronomine Caninio af-
ficiunt hunc Vinnium Atellam, eundemque mo-
dò minitrum, modò amicum Poetae vocant. Tra-
dunt Grammatici verbo *proficiscor* variū significari
motum pro ratione appoliti casus : hic verò quamvis
nullus sit appolitus, facillè tamen intelligitur discessus
ex aliquo loco ad alium.

Sepe diuq.] Ita Cicer. hæc duo geminavit in orat.
pro Quintio, *sepe & diu ad pedes jacuit strata.* Idem
terè valent ad temporis aut laboris continuationem
exprimendam hæc tam initio de oratore ad Brut.
Diu multumq., Brate, dubitavi, utrum difficilius & e-
quàm in Catone majore, *quum multum diuq. vixeris,*
quod interpretatur Gaza per nomina ὅταν πολλὸν χρόνον
διαβίῃς idem pro Fonteio *semel ac iterum sapius*
faciendum. Hoc Græci sapius mihi per nomina videntur
enunciare, ἑπὶ πολλῷ χρόνῳ καὶ πάλιν, vel διὰ πολλῷ χρό-
νῳ καὶ πάλιν.

Volumina.] Ex hoc quidem Cic. loco. 3. Tuscul.
quoniam duobus superioribus de mortis dolore diebus
est, tertius dies dissertationis hoc tertium volumen efficit.
item ex hoc versu Ovid. Eleg. 1. l. 1. de Tristibus de
opere Metamorphoseos, ratio quadam huius vocis o-
stenditur.

Sunt quoq. munita ter quinq. volumina forma.
Hic autem Poeta munus suum varietate appellatio-
nis exornat, nunc volumina, nunc libellos, nunc car-
mina, nunc libros, nunc libellulos, quale quidem donum
quid valeat, discas ex 8. Odel. 4. ubi carmina vocat
premia fortium virorum : contra, vestes, statuas, tri-
podas, vasa aurea & argentea, reliquaque pretiosa mu-
nera Iocrates ad Nicoclem *ἀσπασα δόξα* reputat.
Grammatici igitur indè docent volumen esse librum,
multis partibus absolutum, ut ex 30. Epist. lib. 12. ad
famil. apparet, *non enim te Epistolis, sed voluminibus*
laxerem. pro longissima scriptioe : Item Epist. 13.
lib. 16. *tuas Epistolas vis referri in volumina* : quales et-
iam singulos Odorum libellos diceret qui ad hanc de-
scriptionem possunt volumina vocari : quæ quia vete-
res in libris & corticibus arborum scribebant, ante in-
ventam chartam, abvolvendo circa lignum, quo ge-
starentur commodius sunt nominata. Hæc quoque
voluminum forma repetenda est ab Hebræis, quid-
cunt a radice *ל*, involvo τὸ megillah, volumen ali-
ter, gadol gillajon magnum. vide Od. 29. l. 1. undè ve-
refimile est sarcinam carminum Horatianorum sic fuisse
involutam, Gallicè *enrouleau clos & cachete* : Græ-
cè *πυκνὰ πικύλον*, tabulam plicatam *πλασθ. ἴτα*, qua-
lem quidem libellorum formam & Augusti consuetu-
dinem in poscendo semper aliquid scripti Horatiani
ab eo, aut ab ipsius amicis, habes in ejusdem vita : atque
de forma hoc est præcipuum : *itaque licebit in sextario*
scribis, quam cir. utius voluminis tui sit ὀγκωδὲς ἄλλος,
sicut est ventriculus tui. ibidem leges jocos alios Cæsaris
cum Poeta,

Vinnius.] Hujus certè nominis est quidam Titus Vin-
nius ex emendatione Onufrii Panvini. cap. 14. Suetoni in
Sergio Galba, & lib. 47. Iulii & Taciti : Sed egonon
possim ex litera Poetae judicare, nec conijcere quidem,
fueritne hic Vinnius Afella domesticus, an publicus
minister : ex adjectis tamen precibus & studio Vinnii in
Poetam inclinarem potius ad sententiæ, ut aliquem ex fa-
miliaribus ipsius putarem fuisse : quicum familiarissi-
mè jocetur Poeta.

Si validus.] Hæc tria sunt opportunè reddendi
Augusto libellos signa : recta ipsius valetudo, hila-

ritas & poscentis nutus. Eadem Ciceronis fuit cau-
tio reddendæ Dec. Bruto Epistolæ 16. lib. 11. ad famil.
cujus initium est, *Permagni interest quo tibi hæc tem-
pore Epistola reddita sit, utrum quum solitudinis ali-
quid haberes : an quæ ab omni molestia vacuus esses.* Itaque
ei præcepi, quem ad te misi, ut tempus observaret Epistolæ
tibi reddendæ. Nam quemadmodum coram ad nos quæ
intempestivè adeunt, molesti sæpe sunt : sic Epistolæ offen-
dunt, non loco reddite. Simile quid scripsit Cæcinnus Cic.
lib. 6. Epist. 7. ad famil. *Quod tibi non iam ceter ter liber
est redditus, ignosce timori nostro, & misere tempore.* Fe-
lius, ut audio, pertimuit (nec injuriâ) si liber exisset (quæ-
do non tam interest, quo animo scribatur, quam quò acci-
piatur) ne carus ineptè mihi noceret, cum præsertim adhuc
styli pœnas dem.

Studio.] Studium est hic animi, pro favore & amore
non corporis pro labore & opera : sic studio populi ma-
gistratum consequi, studio amicorum debilitari pro Mu-
ræna.

Sedulus.] Ex interpretatione Donati in hæc Hegio-
nis Act. 2. Sc. Phorm. ego sedulo hunc dixisse credo, potest
intelligi, quid proprie solet *sedulus*, id est, simplex &
simpliciter ; probè tamen ac fideliter : quod vocis ety-
mon præ se ferat omnem doli remotionem ac operæ af-
fiduitatem. At quoniam, ut plurimum, simplicitatis at-
que sedulitatis comes est parùm cauta animi provisio,
ab hujusmodi homine sedulo sæpe intempestiva & o-
diola præstantur officia, sicut monimus at. 3. lib. 1.

Vehemente.] Significatur intempestivus conatus
& inconsideratum officium, quod vi & impetu
mentis præstat. Vox enim *vehemens* ita solet te-
mologè dici de homine, qui non servat modum, ut Do-
nat. in vers. 31. Act. 3. Sc. 1. Heaut. annotavit & Agell.
l. 16. c. 5.

Sarcina.] Ex sequenti potest sarcina definirè f. s. i-
culus utensilium, ut hic librorum, qui si lætiferen-
tem, deponendus est : ut autem Latinis sarcina dicitur a
sarcendo, id est, consuendo, sic Græcis *σάγμα πύλον* τὸ
σάττειν, ab onerando, & inferciendo. Præterea clitel-
larum nomine intelligit thecas & integumenta vel ci-
stas voluminum Gall. *hougettes*, sic tamen Festus defi-
nit, *Clitellæ dicuntur, quibus sarcinæ alligantur & portantur.*
Quidam definiunt clitellas *ὄψα τὸ ἄλκρον, ὅπερ ἐστὶ τὸ πῶς*
κατωτέρως : quod sit locus declivis & deorsum vergens. La-
tera enim clitellarum imitantur quodammodo clivos
montium, sicut dorsa jumentorum. Aliunde Græci
fleunt sua τὰ καθήκοντα, ἦσαν, ἀπὸ τῶ καθήκοντος ἢ καθήκοντος,
ὅπερ ἐστὶ ὄνος : significat etiam interdum τὸ καθήκον, ci-
stam, uti jam exposui.

Abijcto.] hoc Græci dicunt, ἀπὸ τῶν ἄλλων, τὸ
βάρος ἀπὸ τῶν ἄλλων μείζον

Ferus.] Hoc epithetum potius significat sarcinæ
molestiam, quàm naturæ feritatem : vel potius de-
bet intelligi per ellipsim τὸ velut & tanquam, ut E-
pistol. 2. hujus lib. *in rusticus exspectat,* &c. ac si diceret,
tāquam belua rationis expertus, id est, more hominis im-
prudens : sed puto Horatiū alludere ad cognomen Afel-
læ patrem, ut τὸ *ferus* valeat, stupidus, inconsideratus :
quod diceretur Afellus de nomine patris *Asina* : alii ta-
men pro *ferus* legunt *festus*. Sensus ergo est ne tu onere
pressus ineptè ac stolidè munus meū Cæsari offeras. Di-
citur præterea *impingas clitellas*, sicut, *in pingui navem*,
ubi explenda est sententia, in rapè, in arena, in arenam
impellas : Ita hic illidas fasciculum librorum in pa-
rietem, vel in terram : ubi Paiscianus notat lib. 18. esse
enallo gentemp. s. pro *impingit*, ut sequentia, *veritas,*
fines,

fias, propter antecedentem imperandi modum abjici-
to: cuius analogiam deberent imitari impingito, ver-
tito fito: sed hæc impingas, vertas, fitu, non minùs cum
bona venia Prisciani sunt modi imperandi Linacro,
quam priora: De quibus verborum modis poteris legere
non sine fructu lib. 14. Scholarum Grammaticarum Pe-
tri Rami.

Quo.] Desideratur antecedens hujus relativi, im-
gas in locum, vel terram, vel parietem.

Asina q.] Discendum est e Macrobo. 2. Satur. cap. 6. 10
sic nomina nasci e cognominibus, ut e propriis nom-
inibus trahi cognomina. Quòd autem Scrofa & Asina
sint viris non mediocribus cognomenta & contumelia,
quam honori, propiora, hoc facit casus, non honor, nec in-
juria. Nam Asina cognomentum Cornelius datum est:
quoniam princeps Cornelia gentis filia data marito, asi-
nam cum pecunia onere in dote produxit in forum pro
sponsoribus, qui poscebantur: per contumeliam tamen
Scipio apud Numantiam C. Metello stomachosè dixit, si
quintum pareret mater ejus, asinum fuisse parituram,
quo certè joco hyperbolico elevabatur fastus ingenii
Metellani, qui quartus erat de fratribus, quorum ut
quisque natu posterior erat, ita hebetior & stupidior
habebatur, ut est l. 2. de Orat. ad Quint. frat.

Cognomen.] De hac voce repete quod est annotatum
in Gram. Sat. 2. l. 2.

Fabula.] Id est, sis in ore vulgi. Fabula enim a fan-
do dicitur: quam loquutionem imitatus est Persius Sat.
5. cum amplificatione:

Cinis est manus & fabula fies.

Viribus.] Ego hic puto ellipsin esse discretivam,
sed, ut sentus sit: non te stolidè contumacem præ-
stabis, ut asinus solet cespitando, cadendo, illi-
dando, frangendo sarcinas suas, sed summam nitè-
ris o. e., ut saluum & integrum ad Augustum per-
feras, quod te oravi. Hinc apparet jocus & risus esse
Poetae, quum in tantilla chartarum sarcinula portanda
videatur opus esse tanto nixu eunti per clivos collicu-
lorum & saltuum.

Lamas.] Hæc vox idem valet, quod lacuna. id
est, collectio aquarum & colluvio, a lacu: non de-
sunt tamen, qui definiunt lamam τὸν χλίδιν καὶ πι-
λώδιν τόπον, limosum locum ἢ τὸν λαμοὶ ἀ γύλη tropi-
còs dictum.

Victor.] Possumus interpretari propositum iti-
neris, more Quintilianii, qui dicit intentionem ope-
ris, pro de lib. rito & statuto, ut hic victorem propo-
siti pro eo, qui superatis totius itineris difficultat-
ibus & itinere confecto tandem eddevenit, quod ani-
mum intendebat. Ita Cic. in oratione pro Cluentio. Sa-
siam matrem filia, non libidinis victricem appellat.

In clivos flumina, lamas, est asyndeton.

Sic positum.] To sic, ἀεὶ κλίτων ἐστίν, ἢ ὁμοιωματικόν. præ-
tereà verbo τὸ positum non est secundum, ut Æneid.
2. vers. 644. sic o sic positum affari, &c. nec ut lib. 4. e-
jusdem vers. 681.

Voce Deos sic se ut posita, &c. ubi Germanus Valens
Guellius Pimpon doctè annotavit verba ponere ac poni,
sicut Græca πῶλαι καὶ πῶλαι esse sepulcralia. Hic au-
tè Poeta ostendit Vinnio modum oneris sub veste gestã-
di decere, dum comòdè illud Augusto possit offerre.

Vinosus.] Vinosus a Valla definitur ἀνὸς, amans
vini, quo modo accipitur Epist. 19. sequente.

Laudibus arguitur vini vinosus Homerus
Eth. de Fato Cic. Socrates vinosus ac mulierosus pro eo,
qui naturam est proclivis ad vinum & ad mulieres
non qui vinolentus, effœminatus, atque temulen-
tus sit, ad quam descriptionem locus Plinii lib. 23.

cap. 1. pertinet: ubi scribit homines vinosos dici,
quod soli animantium bibant non sitientes: undè
manifestum est nomina in ofus indicare nimiam &
immodicam naturam propositionem ad hoc vel ad
illud, assertur tamen e Curcul. Plauti, quid opus est
verbis? vinosissima est, pro, maximè ebria & vino-
lenta. Hic certè locus posset etiam intelligi de illa na-
tura inclinatione, quam habitus sæp us consequitur:
atque illud Nigidii Figuli l. 4. c. 9. apud Agellium esse
verissimum: hoc inclinamentum semper hujusmodi ver-
borum, ut vinosus, mulierosus, religiosus, nummosus
signare copiam quandam in modicam rei, super qua di-
citur, ut e quarta Tusculana etiam potest intelligi: Serv.
tamen in vers. Æneid. 1.

Miscet agens telis nemora inter frondeaturbam.
paullo aliter interpretatur nomina in ofus & distin-
guit ab his in eis. Nam τὸ frondeatur docet esse totum
de frondibus, ut torus frondeus: frondosum, fron-
dibus ornatum, ad cuius formam videtur ut τὸ vino-
sum explicandum, vino madefactum. Cateium
Plutar, ἐτομολογῆ τὸν ὄνον ἐκ Πλάτωνος. ἐν συμποσί. Η. ὅτι
εἰς αὐτὸν γένεσθαι ποιεῖ τὸ πίνος, quod sit causa, cur potores
ipsius putent se consilio & prudentiam valere. Mitto
alia verberba, ut alibi a me notata. Sed vocem Lati-
nam Varro a vi declinat, quæ venæ replentur sanguine,
sicut Isidorus notavit. Huc accedat, quod sacrifici-
um Baccho Athenis fieri solitum de nomine Dei &
vini vocaretur, Θεοπία, ὡς λέγει μετὰ τὸ θύειν ut ebrietas ef-
feret comes et alii sacrificii, ex Aristotele: enim οἱ ἐορτάζοντες
festum agentes magis invitabantur ad meracius & lar-
gius compotandum & hilarius sepulandum.

Glomos.] Glomus glomi & glomus glomeris in
Plinio reperitur inflexum & usitatum, pro eodem
lib. 36. cap. 13. de Labyrinthis, quò si quis impropere
sine glomere fili, exitum invenire nequeat, quod Græcè di-
xeris, οὐ, ἀπλῆδὴ ἐἰς τοὺς λαβυρίνθους, ἕρπης ἐἰς δὲ ὑψηλὰ σπέυδων
ἀνευ τῆς τῆς μετὰ ἀραβίδος, ὅτι οἱ οἰοῦν ἀπὸ εὐδίας ἀν' ἐσοῖο τῶν
ἀράδων ἐνέρεθιν.

Convivia.] Hunc intellige convivam ex aliqua tri-
bu plebis, nullam eruditione politum, nec civilita-
te excultum, quemadmodum Plin l. 19. c. 4. videtur
τὸ τριβὺς accipere pro humili & infima plebe pauper-
tinoque popello: in his quoque aliqua olera sibi nasci tri-
bibus negant, id est, plebei & pauperiores, Gall. les pauvers
gens disent, que ne croist quelques herbes par mi ceux
là, ce nest par pour eux: undè possumus interpretari
convivam tribulem. σύμβιον ἐμφυλον, σύσπιον ἐκ ταπεινῶ
καὶ πενιχρῶ δῆμος, pauperem ac tenuem ex obscuro humiliq;
popello.

Morari.] Sæpè apud hunc Poetam hoc verbum με-
ταβαλῶς sumitur pro, detinere aliquem aliquam carmi-
nis novitate, & oculos illius pascere scripturam, de quo re-
petes, quod est annotatum Od. 3. l. 2 ad fin.

Oratus.] Quidam exponunt, ne te sudasse inferen-
donarres, oratus a vulgò: alii oratus multa prece Casfa-
ris, mutatâ interpunctione. Neutris ego possum assen-
tiri, ma oque referre ad Poetam orantem, qui optimè
sciret, σὺν μὲν ἢ ἀκαλεῖα τοὺς ἀδελφούς ἀφελῆς, ὅσον δὲ αὐτοὺς
ἀντιῶ ἢ ἀκαλεῖα καὶ ὡς μέγιστο μιν ἐν ἐστὶν ἐν καλεῖ δὲ δέν. i. quan-
tum opportunitas homines iuvet, quantum contra in-
tempeliva temporis còdictio usdem exhibeat molestia,
& quomodo res per exigua fiat permagna, loco & tem-
pore data neq; quod dicit iuberis impedit.

Nitere.] Nonius vult huic verbo locum esse in rebus
operosis atq; onerosis ac periculosis pro elaborare, ve-
hementem operam, ut hic dicitur, conferre in aliquem,
& conari ut quid firmetur.

Ferro.] Videtur sumenda hæc particula, ut Æ-
neid.

neid. 9. percipe porro, quid dubitem. Ubi Serv. explicat, age, percipe, ut Cic. etiam 4. de fin. dic. t. perge porro.

Cave.] Grammatici tradunt hanc loquutionem, cave, ne tutes, non esse f. tis Latinam, quia ut verbum cavo est prohibitionis, sic particula ne. Idcirco videtur utrumque respondere uni iussioni, ut gemina negatio uni affirmationi, quasi diceretur, vide, ut tutes, mandataque frangas. Hoc inter ceteros tradit Serv. in vers. Georg. 1.

Flava Ceres al. a nequicquam specta Olympo. quum reprehendit hanc lectionem vers. Andriae Act. 2. Sc. 3. ultimi, curabitur: sed pater adest, cave, te tristem esse sentiat, ubi sensus est, ut in superiori exemplo nostri Poetae, vide, ut te esse tristem sentiat: quod procedere minime potest: sed ita legendum est, cave, te tristem esse sentiat, ubi hic interpret videtur non ut dicere poni pro ne, subauditum: nos quum pro regula nitimur auctoritate veterum sic loquutorum, honeste existimabimur errare cum bonis Latinitatis auctoribus, Ut autem hic noster Poeta loquitur, sic Ovid.

No fallare, cave, proximum ater erit. Plinius quoque Terram cariiosam, cave, ne planstro, neve p:core impellis, &c. utraque loquutio recta est & Lati-

na sive θεμῶς, sive ἐνεπιμῶς enunciatur. Hæc observatio sub horam, quæ excudebantur Basileæ præsentibus nostræ prælectionis, non inventa reperta est in annotationibus Philip. Beroal. quas Sebast. Hentipetri tùm recens impresserat.

Cave.] Ἀρχαῖος, a verbo cavo, cavis, non per systolen, ut sæpe dictum fuit. Hunc versum citat Servius in verlu Aeneid. 4.

Quosve dabus gemitus quum littora servere late. explicans, infinitus est a tertia conjugatione, fervo, vis: nam secundæ conjugationis verba perditioe, quod habent ante o. in tertiam migrant. ut fero, servo, fulgeo, fulgo, sic Horat. v. de, vale, cave &c.

Tutes. Apertè Donat. ostendit vim hujus verbi in Heaut Act. 2. Sc. 3. ad locum, ne illa quid tutes. Tutes, ait, est proprie pedibus non volentis insistere more vinolenti: inde transfertur ad animum, quocumque a mente discedunt verba, ut quum Clitopho veretur, ne quid illa temere effundat, quo se indicet. Sic in Pseudolo Plauti translata sumitur, onerabo meis præceptis Simiam, quid agat, ne quid tutes. i. ne aberret a fallacia doctè serenda: sic Agell. l. 2. c. 20. scribit. Cæcilium nutare multum à Menandro. Postremi vers sunt ἀουδῶς, Cic. dissoluta.

Explacatio Rhetorica.

EPanaphora est initio incisorum ejusdem vocis & soni iterati similitudo.

b Προκατάληπτος est, objiciendorum occupatio jocosa.

c Metaphora est, qualis paulò ante Epistola 10. notata fuit in li minor urci, id est, si premet ac lædet.

d Metonymia est continentis pro versibus in charta scriptis. qualis fuit Odis 8. & 9. lib. 4. quum dixit silere charta, pro nullo versus scribi, aut nullum poema canni.

e Metaphora est a jumentis doctuariis, ad quæ facete Poeta aliud cognomine Asinæ lib. os perlatui, ubi puto clutellas velorum sumendum pro, sarcinula: & fasciculos librorum, quomodo dixi accipiendum Sat 5. & amials eliscellus ponunt.

f Non caret etiam hoc verbum suâ translatione ab hostibus superatis ad significandum hominem voti sui & intentionis compotem.

g Arbitror hic per synecdochen specie genus significari, atq; quamlibet vinosam mulierem intelligi.

h Allegoria est ab ebriis, ut modò in Grammaticis patuit ad instructionem bene obeundi munus, & mandatum exsequendi. liisdem translatis Cic. usus est Epist. 10. l. 12. tutes uti & tutes: sui quid forte tutes esset, ut fit in bello, exercitu tuo niteremur: quod verbo peccandi sub initium Epistolæ significatū est: quam tropi multiplicationem verba frangas & tutes constituit, quorum prius est sumtum a corporeis ad incorporea: cujusmodi notatum fuit Od. 35. l. 1. in perium frangat, & similia, quod hic Gallicè transferas, gardes vous bien de fallir en ce, que don vus à recommencer: posterioris verò jam præcessit expositio: pro quo Græci dicunt etiam τῶν κατὰ ὑποπόδου, fallē & delati, ἀπὸ τῶν χαλεπῶν ὑποποδίων, a loricis locis, ubi non facile vestigia figas.

EPISTOLA XIV. AD VILLICVM SUVM.

Theticum.

Nihil esse in Sabino suo agello, quod villici stomacho fastidium debeat movere: sed turpitudine vitæ in Urbem illum revocari, docet Poeta.

Villice sylvarū & mihi me reddentis agello, quem tu fastidis habitatū quing. & focus & quing. bonos solitū Bariā dimittere patres:

2 Certemus spinas animo ne ego fortius, an tu

3 Evellas agro & melior sit e Horatius, an res.

4 Me quamvis Lami pietas & cura moratur

5 Fratrem marentis rapto de fratre dolentis

6 insolabiliter tamen istuc mens, animusq.

7 Fert, & amat & spatis obstantia rumpere claustra.

8 Rure ego viventem, tu dicis in Urbe beatum.

9 Cui placet alterius sua nimirum est odio fors.

10 Stultus uterq. locum immeritū causatur iniquè.

11 In culpa est animus qui te non effugit unquam.

12 Tu mediastinus tacit à prece rura petebas.

13 Nunc Urbem & ludos & balnea villicus optas.

14 Me constare mihi scis & discedere tristem,

15 Quandocunq. trahunt in visa negotia Romam.

16 Non eadem miramur: eò disconvenit inter

17 Meq. & te, nam que deserta & inhospita tesca

18 Credis, amæna vocat mecum, qui sentit & odit,

19 Que tu pulcra putas. 20 Fornix tibi & uncta popina

21 incutiunt Urbis desiderium (video) & quòd

22 Angulus iste feret piper, & tus ocyus uvâ:

23 Nec vicina subest, vinum præbere taberna,

24 Que possit tibi: nec meretrix tibi vicina, cujus

25 Ad strepitū salias terre gravis: 26 & tamē rures

27 Jam pridem non tacta ligonibus arva: bovemq.

28 Disjunctum curas, & strictis frondibus explet.

29 Addit opus pigro rivus, si decidit imber,

30 Multa molè docendus aprico parcere prato.

31 Nunc, age, quid nostræ conceptū dividat, audi.

32 Quem tennes decuere toga nitidig. capilli:

33 Quem scis immunem Cynaræ placuisse rapaci:

34 Quem bibulum liquidi media de nocte Falerni:

35 Cæna brevis juvat, & prope rivū somnūs in herba

36 Nec luisse pudet, sed non incidere ludum.